

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**АНГЛОМОВНЕ НАВЧАННЯ В ХНМУ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
ІІ навчально-методичної конференції**

м. Харків, 31 січня 2018 року

Харків
ХНМУ
2018

УДК378.091.2:61=111(477)

А 64

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 25.01.2018.

Редакційна колегія

В.Д. Марковський, Л.В. Фоміна, С.О. Краснікова, Ж.І. Логвінова

А64 Англomовне навчання в ХНМУ: сучасний стан, проблеми та перспективи : матеріали ІІ навчально-методичної конференції , м. Харків, 31 січня 2018 р. / ред. кол. : В.Д. Марковський та ін. ; Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2018. – Вип. 9. – 156 с.

Матеріали, наведені у збірнику, висвітлюють різноманітні проблеми англomовного навчання, які виникають при викладанні як теоретичних, так і професійних дисциплін, а також дають можливість підвищити рівень професійної підготовки та сприяють активізації навчального процесу й покращанню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.2:61=111(477)

© Харківський національний
медичний університет, 2018

1. Доречно було б упровадити тестування початкового рівня знань студентів з дисципліни "Біоорганічна хімія" на початку викладання курсу "Біологічна хімія". З огляду на результати такого тестування необхідно було б використовувати різні методичні підходи в групах студентів з неоднаковою базовою підготовкою з хімії. Більш доцільним вважаємо аналіз рівня знань з усіх хіміко-біологічних дисциплін на початку другого року навчання й переформування складу студентських груп. Звісно, таке рішення має бути обговореним та ухваленим Вченою радою університету.

2. У групах з низьким рівнем знань з хімії та біології переважною формою проведення практичних занять варто було б назвати детальне пояснення викладачем усіх питань, пасивний тренінг студентів у написанні рівнянь біохімічних процесів з назвами ферментів за участі коферментів, детальне обговорення тестових завдань і проведення контрольного тестування 1-го рівня в кінці занять. У групах з достатнім рівнем базової хімічної та біологічної підготовки переважною формою проведення практичних занять пропонуємо обрати розгляд теоретичних питань у вигляді дискусії.

Перспективним вважаємо проведення подібного опитування серед студентів старших курсів з метою аналізу успішного формування "каркасу" знань основних закономірностей і методів біохімії для вивчення клінічних дисциплін, а також для майбутньої практичної та наукової діяльності.

Література:

1. Князева М.В. О специфике и способах повышения эффективности преподавания биохимии в медицинских вузах / М.В. Князева, О.И. Бабаева // сб. Наука і освіта. Медицина. Матеріали научно-практ. конф. Днепропетровск, 2004. – С. 54– 57.

2. Князева М.В. До питання про викладання біохімії на медичних факультетах / М.В. Князева // Буковинський медичний вісник. – Чернівці. – 2005, № 2. – С. 118–120.

3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

4. FEBS Anniversary Celebration. Challenges for European science. One of the winner of a free registration to the 2004 FEBS Congress in Warsaw. By Marina Knyazeva. FEBS Newsletter May 3/2004. – P. 6.

5. Tuncel H. Voluntary student research groups in medical education: Teaching teamwork / H. Tuncel, A. Korpinar // FEBS Journal, 2015.- Berlin, Germany. – V. 282. – Supplement 1. – P. 38-004. – P. 354.

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ ЯК КОМПОНЕНТ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ "УКРАЇНЬСЬКА МОВА" В ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Нестеренко А.К., Самолисова О.В., Антонович С.О.

В останні роки зростає попит на високоосвічених фахівців у всіх галузях знань. Система вищої освіти України пропонує комплекс засобів для підготовки кваліфікованого персоналу серед українських та іноземних студентів. Оскільки студенти з інших країн обирають для вступу медичні навчальні заклади нашої держави, це передбачає дотримання особливих

вимог до рівня підготовки таких фахівців. Але головною умовою успішного навчання й оволодіння всіма навичками майбутньої професії є адаптація іноземців у мовному та культурному середовищі, невідомому для них. Значну роль у цьому відіграють гуманітарні науки, розроблені для розвитку комунікативних та поведінкових навичок громадян інших країн [1, с. 71].

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки Харківського національного медичного університету має чималий досвід у підготовці англійськомовних іноземних студентів. Велике значення під час навчання й адаптації такого контингенту, на наш погляд, відіграє ілюстративний матеріал (малюнки, картки, таблиці, діаграми), що значно спрощує процес запам'ятовування нової інформації. З огляду на це іноземцям пропонуємо набір ілюстрованих вправ для завершення речень, складання діалогів, перекладу фраз і текстів, для розвитку мовлення й аудіювання тощо. Тому до останнього видання практикумів з української мови для іноземних (англійськомовних та російськомовних) студентів було включено низку вправ, що містять завдання описати зовнішність людини або предмет за поданою картинкою, підписати тематичні картинки (одяг, меблі, продукти харчування, офісне обладнання та ін.). Переконані, що такі види роботи не тільки сприяють кращому запам'ятовуванню нової лексики, розвитку мовлення, але також забезпечують зв'язок навчального матеріалу з розмовними темами. Наприклад, на заняттях використовуємо малюнки як ілюстративний матеріал для таких тем, як:

- зовнішність та одяг (тема "Прикметник як самостійна частина мови");
- опис інтер'єру (тема "Іменник як самостійна частина мови" та "Прислівник як самостійна частина мови");
- час і годинник (тема "Числівник як самостійна частина мови");
- розмова між продавцем та клієнтом (тема "Прикметник як самостійна частина мови", "Займенник як самостійна частина мови", "Числівник як самостійна частина мови").

Ілюстрація теоретичного матеріалу з курсу української мови також має велике значення (особливо через те, що за навчальним планом студентам пропонуються лише практичні заняття, а теорія частково залишається на самостійне опрацювання). Діаграми й таблиці дозволяють систематизувати й узагальнити теоретичний матеріал, виділяючи основні моменти, на які слід звернути увагу. Крім того, на випадок пропуску занять студент може підготуватися до відпрацювання, використовуючи унаочнений теоретичний матеріал з посібника.

Серед найбільш поширених технологій роботи з іноземними студентами вважаються аудіальні й візуальні засоби інтерактивного навчання, які не тільки імітують певну розмовну ситуацію, але також допомагають створити в групі належний психологічний клімат. Деяка частина мультимедіа (особливо презентації) має на меті не просто виховувати іноземних громадян, а й сприяти розумінню ними, скажімо, українського менталітету. Тому викладачі нашої кафедри на заняттях послуговуються різними електронними презентаціями й іншими видами ілюстрацій, присвячених таким подіям, як Новий рік, Різдво, дні народження видатних діячів української літератури й освіти (Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Іван Огієнко, Христина Алчевська та ін.).

Працюючи з іноземним контингентом, представники кафедри української мови, основ психології та педагогіки часто залучають до навчального процесу

перекладні словники, тематичні розмовники, відеоролики для ілюстрації комунікативних ситуацій з таких тем, як "Знайомство", "Моя сім'я", "У магазині", "На вулиці", "У бібліотеці", "У їдальні", а також різні листівки, картки, наприклад "Україна", "Харків", "Українські традиції та свята", "Міста України", "Історія України", "Історія української мови" тощо.

Таким чином, ілюстративний матеріал є одним з елементів підготовки іноземних студентів, а також частиною їхньої мовної та психологічної адаптації в умовах нерідної культури. З огляду на це необхідно не тільки залучати мультимедіа, картки, діаграми й інші ілюстрації, а й постійно вдосконалювати його відповідно до змінюваних вимог сучасного суспільства.

Література:

1. Педагогіка в запитаннях і відповідях : навч. посібник / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков та ін. – Київ : Знання, 2006. – 252 с.
2. Бондар В. І. Дидактика : підручник / В. І. Бондар. – Київ : Либідь, 2005. – 264 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / М. М. Фіцула. – Київ : Академвидав, 2007. – 560 с.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ ІМ. Д.О. АЛЬПЕРНА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Николаєва О.В., Кузьміна І.Ю., Павлова О.О., Шутова Н.А.

Інтеграція України в європейську систему освіти сприяє входженню країни в міжнародний освітній простір [1] Навчання студентів з іноземних країн у вищих навчальних закладах України, впливає на рейтинг держави і конкретного навчального закладу, його визнання у світовій системі вищої освіти [2].

У Харківському національному медичному університеті (ХНМУ) здійснюється підготовка іноземних студентів різних країн у групах з викладанням англійською мовою. Кількість таких студентів щорічно збільшується, а базовий рівень їхньої теоретичної підготовки знижується, що є актуальною і суттєвою проблемою щодо якості їх фахової підготовки [3].

Метою даної роботи було вивчення проблем медичної освіти іноземних громадян на теоретичних кафедрах, зокрема при вивченні курсу патологічної фізіології.

Патологічна фізіологія одна з теоретичних медичних дисциплін, яка відкриває перед студентами медичних закладів питання загального вчення про хворобу, причини й механізми їх розвитку та ін. [4].

Основним завданням педагогічного колективу кафедри є навчання іноземних студентів з питань етіології, механізмів виникнення, розвитку та ліквідації патологічних процесів і хвороб. Це має велике значення для подальшого успішного засвоєння клінічних дисциплін і спілкування з хворими.

Велике значення для кращого засвоєння матеріалу з патофізіології є експериментальне моделювання патологічних процесів на тваринах.

Під час проведення експериментів викладачі кафедри демонструють студентам, яким чином у тварин моделюються хвороби, відбувається їх вивчення та отримуються дані, які можна буде застосувати в клініці. При моделюванні патологічних процесів на живих об'єктах викладач звертає